

Sygn.akt III AUa 1203/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SO del. Bohdan Bieniek

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku I. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o zwrot nienależnego świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawczyni I. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 września 2012 r. sygn. akt V U 1174/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1203/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 19 czerwca 2012r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 1992r. w sprawie szczególnych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz. U. z 1992r., nr 58, poz. 290 ze zm.) oraz ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz. U. 2009r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.) dokonał rozliczenia emerytury I. D. za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 stycznia 2011r. w związku z przychodem osiągniętym przez nią w styczniu 2011r. i zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w wysokości 2 350,70zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji I. D. domagała się ponownego rozliczenia świadczenia za cały rok 2011 na zasadach ogólnych.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku wyrokiem z dnia 28 września 2012r. oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż decyzją z dnia 29 marca 2006r. organ rentowy przyznał I. D. emeryturę od 1 marca 2006r. W styczniu 2011r. wnioskodawczyni uzyskała przychód w kwocie 5 627,41 zł z tytułu zatrudnienia w

Centrum (...) w B. i w Szkole Policealnej (...) (...) i (...) w B.. Przychód ten przekroczył wyższą kwotę graniczną wynoszącą 4 164,00 zł, w związku z czym organ rentowy decyzją z dnia 24 maja 2012r. dokonał miesięcznego rozliczenia emerytury i ustalił, że przychód w takiej wysokości uzasadniał zawieszenie łącznej kwoty świadczenia o kwotę 2 350,70 zł. Zobowiązał zatem I. D. do zwrotu kwoty 2 350,70 zł tytułem nienależnie pobranego świadczenia. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w przypadku dokonania dobrowolnej wpłaty kwoty 1 200,41 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych do dnia 11 czerwca 2012r. nienależne świadczenie zostanie ustalone w kwocie 488,67zł. W związku z tym, że I. D. nie dokonała dobrowolnej wpłaty kwoty 1 200,41 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to zaskarżoną decyzją z 19 czerwca 2012r. organ rentowy ponownie rozliczył jej emeryturę i ustalił przekroczenie wyższej kwoty granicznej przychodu uzasadniające zawieszenie świadczenia oraz zwrot nienależnie pobranego świadczenia w wysokości 2 350,70zł.

Sąd Okręgowy, w oparciu o przepisy art. 104 ust. 1, 2 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty, uznał, że organ rentowy decyzją z dnia 19 czerwca 2012r. zasadnie zobowiązał wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 2 350,70 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniosła I. D.. Zaskarżając wyrok w całości, zarzuciła mu: „ brak ustosunkowania się do rozliczenia emerytury za 2011r., brak ustosunkowania się do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, niezrozumienie zawieszenia emerytury od października 2011r.” Wskazując na powyższe, wniosła o ponowne rozliczenie emerytury za rok 2011, z uwzględnieniem faktu ukończenia przez nią 60 lat i zawieszenia emerytury od października 2011r. oraz ustalenie wysokości zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, zgodnie z ustawą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał bowiem właściwej oceny prawnej dotyczącej zasad rozliczenia emerytury należnej I. D. w związku z osiągniętym przychodem za styczeń 2011r.

W decyzji z dnia 19 czerwca 2012r. organ rentowy trafnie przyjął, że I. D. w styczniu 2011r. uzyskała przychód w wysokości 5 627,41 zł, przekraczający kwotę graniczną wynoszącą 4 164 zł o kwotę 1 463,41 zł. Po czym ustalił, że w związku z wysokością tego przychodu zobowiązana jest ona do zwrotu kwoty 2 350,70 zł, tytułem nienależnie pobranego świadczenia.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6. Według ustępu 2 tego przepisu za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3. Jak wynika zaś z ustępu 7 tego przepisu prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 1992r. w sprawie szczególnych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty organ rentowy po ustaleniu, że łączna kwota dochodu emeryta lub rencisty przewyższyła w danym roku kalendarzowym kwotę graniczną dochodu o kwotę niższą niż kwota nienależnie pobranych świadczeń, informuje emeryta (rencistę) o możliwości uniknięcia zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń w razie przekazania na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego kwoty równej kwocie tego przekroczenia, pomniejszonej o kwotę pobranej zaliczki na podatek dochodowy, i wyznacza termin jej zwrotu. Według ustępu 2 tego przepisu jeżeli emeryt (rencista) nie dokonał wpłaty, o której mowa w ust.1, w określonym terminie,

organ rentowy dochodzi zwrotu świadczeń na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin albo w przepisach odrębnych.

Z akt emerytalnych wynika, że organ rentowy informował skarżącą o możliwości zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 1 200,41 zł do dnia 11 czerwca 2012r. W zawiadomieniu z dnia 24 maja 2012r. o miesięcznym rozliczeniu przychodu wskazał, że w przypadku niedokonania wpłaty tej kwoty, suma nienależnie pobranego świadczenia za styczeń 2011r. wyniesie 2 350,70zł, a w razie jej uiszczenia - 488,67 zł. Powiadomił również, że jeżeli I. D. nie dokona wpłaty na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych kwoty 1 200,41 zł, to wyda decyzję, w której ustali nienależnie pobrane świadczenie na kwotę 2 350,70 zł.

Z uwagi na to, że I. D. nie dokonała wymaganej wpłaty, organ rentowy prawidłowo przyjął, iż powinna ona dokonać zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w wysokości 2 350,70zł.

Roczne rozliczenie przychodu za rok 2011 było dla skarżącej niekorzystne, o czym organ rentowy poinformował ją w piśmie z dnia 17 lipca 2012r. (dowód: pismo ZUS z dnia 17 lipca 2012r. wraz z rocznym rozliczeniem przychodu).

Podnoszona przez skarżącą kwestia zawieszenia emerytury od października 2011r. wykraczała poza ramy zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji.

Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, zaaprobowanego w niniejszej sprawie, przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji ZUS ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać, lecz zobowiązany jest postąpić zgodnie z art. 477⁽¹⁰⁾ § 2 k.p.c. (wyrok SN z dnia 9 września 2010r., (...)84/10, LEX nr 661518). Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji (wyrok SN z 1 września 2010r., (...) 15/10, LEX nr 667499, postanowienie SN z 20 stycznia 2010 r., (...) 49/09, LEX nr: 583831). Zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 i art. 477^(14a) k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu (wyrok SN z 23 kwietnia 2010 r., (...) 309/09, LEX nr 604210).

Przedmiot i zakres rozpoznania w niniejszej sprawie wyznaczała decyzja z 19 czerwca 2012r., w której organ rentowy dokonał rozliczenia emerytury I. D. w związku z osiągniętym przychodem w styczniu 2011r. Kwestię wstrzymania wypłaty emerytury od 1 października 2011r. organ rentowy rozstrzygnął w decyzji z dnia 19 września 2011r. Skarżąca wniosła odwołanie od tej decyzji jednak po terminie. Dlatego Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 9 lipca 2012r. (obecnie prawomocnym) odrzucił jej środek zaskarżenia (VU 820/12), tym samym nie rozpoznał sprawy merytorycznie.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Apelacyjny, na zasadzie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.